

KRÁTKA INFORMÁCIA

č. 05/2019

**PÔŽIČKY A ÚVERY POLITICKÝM STRANÁM
V KONTEXTE PLNENIA PEŇAŽNÝCH ZÁVÄZKOV
POLITICKEJ STRANY
VOČI VERITEĽOVI**

Vypracoval/a: Mgr. Krisztina Csillag, Odbor Parlamentný inštitút
Supervízor: JUDr. Lubomír Fajták, Odbor Parlamentný inštitút
Schválila: PhDr. Eva Maláčková, riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

August 2019

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne, alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autora.

Obsah a zadanie požiadavky sa môže v niektorých prípadoch zmeniť v priebehu vypracovania odpovede na požiadavku na základe konzultácie so zadávateľom.

Anotácia

Oblasť príjmov politických strán je najcitlivejšou časťou právnej regulácie politických strán. Podmienky transparentnosti politických strán v rámci hospodárenia s príjmami z pôžičiek a úverov v podmienkach Slovenskej republiky upravuje § 22 ods. 2 a 7 zákona č. 85/2005 Z.z. Materiál podáva informácie o podmienkach vyhlásenia konkurzu a likvidácie strany, ktorá nie je schopná plniť svoje peňažné záväzky voči veriteľovi.

Kľúčové slová

Politická strana, financovanie, veriteľ, úver, pôžička

Politické procesy v súčasných demokraciách sa realizujú vzájomným súperením medzi politickými subjektami, pričom finančná dimenzia je jedným z najdôležitejších aspektov ich existencie a činnosti nielen pred voľbami, ale aj v období medzi nimi. S financovaním politických strán sú vždy spojené riziká a hrozby týkajúce sa spôsobu, akým si zaobstarávajú prostriedky a tiež spôsobu ich použitia.

Na to, aby spôsob, akým sú strany financované, bolo možno označiť za demokratický, musí byť v súlade so zásadami rovnosti, slobody, transparentnosti, kontroly, a hoci ich právny poriadok danej krajiny zabezpečuje, nie vždy to postačuje k tomu, aby financovanie strán prebiehalo skutočne v demokratickom duchu.

V podmienkach politického pluralizmu je financovanie politických strán cez súkromné zdroje chápané ako súčasť ich legitimity. Priama forma financovania v rámci tohto modelu má vo všeobecnosti podobu finančných poplatkov samotných členov, darov a iných bezodplatných plnení priaznivcov, resp. podnikateľskej činnosti danej strany.

Oblasť príjmov politických strán je najcitlivejšou časťou právnej regulácie politických strán. *Conditio sine qua non* financovania politických strán zo súkromných zdrojov je súlad predmetného financovania s existujúcou legislatívou príslušného štátu. Súkromné financovanie politických strán môže nadobúdať v podmienkach Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 85/2005 Z.z. o politických stranách a politických hnutiach (ďalej len „zákon č. 85/2005 Z.z.“) nasledujúce spôsoby:

- a) príjmy z členských príspevkov,
- b) príjmy z darov a iných bezodplatných plnení,
- c) príjmy z dedičstva,
- d) príjmy z predaja alebo prenájmu jej hnutel'ného majetku alebo nehnuteľností,
- e) príjmy z úrokov z vkladov jej prostriedkov v bankách,
- f) podiely na zisku z podnikania obchodných spoločností,
- g) výnosy z cenných papierov verejne obchodovateľných na verejnom trhu,

Politické strany teda môžu využiť na svoju činnosť jednak vlastné, ako aj cudzie príjmy. Doplňkovou formou súkromného financovania politickej strany v podmienkach Slovenskej republiky sú aj príjmy z pôžičiek a úverov.

Slovenská legislatíva neupravuje podrobnejšie hornú hranicu poskytnutej pôžičky alebo úveru pre politické strany.

Podmienky transparentnosti politických strán v rámci hospodárenia s príjmami z pôžičiek a úverov upravuje § 22 ods. 2 a 7 zákona č. 85/2005 Z.z. Strana je povinná viesť osobitnú evidenciu o príjmoch z pôžičiek a úverov vrátane dátumu prijatia pôžičky alebo úveru, výšky pôžičky

alebo úveru a dohodnutého termínu splatenia. V osobitnej evidencii sa uvádzajú o tom, kto poskytol pôžičku alebo úver údaje v rozsahu meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu, ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa, aj obchodné meno a identifikačné číslo a ak ide o právnickú osobu, uvádza sa názov alebo obchodné meno, identifikačné číslo a adresa sídla. Strana je povinná zverejniť na svojom webovom sídle údaje o prijatej pôžičke v rozsahu meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu, ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa, aj obchodné meno a identifikačné číslo, a ak ide o právnickú osobu, názov alebo obchodné meno, identifikačné číslo a adresu sídla veriteľa, výšku pôžičky, dohodnutý úrok, dobu splatnosti a dátum uzatvorenia zmluvy o pôžičke. Údaje podľa prvej vety je strana povinná zverejniť do 30 dní odo dňa uzatvorenia zmluvy o pôžičke. Výročná správa obsahuje osobitnú evidenciu o príjmoch strany z pôžičiek a úverov.

V prípade, že strana voči veriteľovi nie je schopná plniť peňažné záväzky, môžu podať aktívne legitimované osoby návrh na vyhlásenie konkurzu. Podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je prvým krokom k zahájeniu prísne formálneho spôsobu likvidácie dlžníka-politickej strany, ktorý je v úpadku, s cieľom dosiahnuť pre jeho veriteľov čo najvyššiu možnú mieru ich uspokojenia v čo najkratšom čase. V konkurze spravidla pôjde v zmysle zákona č. 85/2005 Z.z. zároveň aj o zrušenie politickej strany. V závislosti od majetku politickej strany sa strana zruší buď likvidáciou alebo bez likvidácie. V zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 85/2005 Z.z. sa vstup strany do likvidácie zapisuje do registra strán. O zrušení strany s likvidáciou rozhoduje orgán strany príslušný podľa zaregistrovaných stanov, ktorý je povinný súčasne vymenovať likvidátora. Likvidátorom nesmie byť člen tejto strany, ak zákon č. 85/2005 Z.z. neustanovuje inak.¹ Zrušenie strany a údaje, ktoré sa zapisujú do registra strán, písomne oznámi likvidátor ministerstvu vnútra do piatich dní odo dňa zrušenia strany. K oznámeniu musí byť priložené uznesenie orgánu strany príslušného podľa zaregistrovaných stanov strany, ktorý rozhodol o zrušení strany s likvidáciou, podpísané štatutárnym orgánom alebo takým počtom členov štatutárneho orgánu, akým je potrebné toto rozhodnutie podľa stanov prijať. Zápisom prechádza pôsobnosť štatutárneho orgánu na likvidátora zapísaného v registri strán. Na likvidáciu strany sa primerane použije § 70 až 75a Obchodného zákonníka. Ak sa strana zrušuje s likvidáciou a likvidátor zistí predĺženie likvidovanej spoločnosti, podá na základe § 72 ods. 2 Obchodného zákonníka návrh na vyhlásenie konkurzu.²

Vzťah medzi konkurzným konaním a likvidáciou politickej strany je ďalej primerane upravený v § 44 ods. 6 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z.z.“). Ak je vyhlásený konkurz na právnickú osobu v likvidácii, likvidácia sa počas trvania konkurzu prerušuje. Počas trvania konkurzu likvidátor vykonáva svoju pôsobnosť iba v rozsahu, v akom neprešla na správcu. V tejto súvislosti likvidátor stráca

---

¹ Zrušenie strany a údaje, ktoré sa zapisujú do registra strán, písomne oznámi likvidátor ministerstvu do piatich dní odo dňa zrušenia strany. K oznámeniu musí byť priložené uznesenie orgánu strany príslušného podľa zaregistrovaných stanov strany, ktorý rozhodol o zrušení strany s likvidáciou, podpísané štatutárnym orgánom alebo takým počtom členov štatutárneho orgánu, akým je potrebné toto rozhodnutie podľa stanov prijať. Pravosť podpisov musí byť osvedčená. Zápisom prechádza pôsobnosť štatutárneho orgánu na likvidátora zapísaného v registri strán.

² Pokiaľ ide o aktívnu legitimáciu likvidátora, podľa právnej úpravy účinnnej od 1. januára 2012 likvidátor podáva návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka, t.j. nemá samostatnú aktívnu legitimáciu.

predovšetkým právo konať vo veciach týkajúcich sa dispozície majetkom, ktorý patrí do podstaty.

Aktívne legitimovaným na podanie návrhu je ďalej dlžník v predlžení, resp. osoba konajúca menom dlžníka. Dlžník v predlžení je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom predlžení.³ Povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu sa podľa § 11 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. ukladá priamo štatutárnemu orgánu, jeho členovi, prípadne zákonnému zástupcovi dlžníka. Znamená to, že túto povinnosť, najmä z pohľadu prípadnej zodpovednosti, má nielen dlžník, ale aj tieto konkrétne osoby. Týmto spôsobom zákon povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu zveruje konkrétnym fyzickým osobám, prostredníctvom ktorých dlžník konal, prípadne ktoré ho ako zákonný zástupca zastupovali, t.j. konateľovi, členom predstavenstva.

Aktívne legitimovaným na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je ďalej veriteľ v zmysle §11 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z.z. Veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak môže odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť svojho dlžníka. Platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškani s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na zaplatenie.

Návrh na vyhlásenie konkurzu sa podáva na príslušnom súde, čím rozumieme, že sa podáva na vecne a miestne príslušnom súde.

---

³ V súvislosti s aktívnou legitimáciou dlžníka je dôležité uviesť, že dlžník nie je len oprávnený, t.j. aktívne legitimovaný, ale v určitých prípadoch aj povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Podľa právnej úpravy účinnej od 1. januára 2013 je dlžník povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu v prípade svojho predlženia, a to do 30 dní od vtedy, ako sa dozvedel o predlžení. Podľa tejto právnej úpravy už dlžník nie je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu z dôvodu platobnej neschopnosti, čím zákon riešenie platobnej neschopnosti dlžníka cestou konkurzu ponecháva výlučne na rozhodnutí dlžníka, resp. veriteľov, t.j. ak veritelia akceptujú dlžníkovu platobnú neschopnosť a sami návrh nepodajú, zákon sám nenúti, neukladá dlžníkovi povinnosť, aby takýto návrh podal.

Zoznam použitých zdrojov

Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 85/2005 Z.z. o politických stranách a politických hnutiach

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník